

2023-2024

SOMMERLY
BARNEHAGE

CATHRINE VEDSTESEN
SOMMERLY BARNEHAGE SA
Ilebråtan 26, 1900 Fetsund

Forord

Dette dokumentet er utarbeidet for at Sommerly barnehage bedre skal kunne møte foresattes forventninger om turer i nærmiljøet, utelek/utetid. I tillegg til å skape en forståelse for at barnehagen har behov for å dele barnegruppen i mindre grupper, og da også tilby barna et allsidig barnehagetilbud hvor vi møter krav og forventninger i Rammeplan, og barns behov og rett til trygghet og trivsel.

I vår barnehage har vi 4 avdelinger:

- Minsten med 16 barn i alderen 1-2 år
- Byggeklossen med 16-17 barn i alderen 2-3 år
- Snekker'n med 19 barn i alderen 3-6 år
- Lekestua med 19 barn i alderen 3-6 år

Personalet i barnehagen har en utvidet forståelse av begrepet «tur». Det å gå på tur er en av barnehagens arbeidsmåter/metoder i det pedagogiske arbeidet. Rammeplanen sier: «Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning.

Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarnet, barnegruppen og lokalmiljøet (s. 43)».

Avdelingene vil tilpasse turens lokasjon ut ifra hvor mange barn som skal delta på turen, lengden på turen og hvilken avdeling barna tilhører i forhold til alder. Dette vurderes i sammenheng med behovet for deling av barnegruppen gjennom dagen i forhold til ute og innetid.

Cathrine Vedstesen
Daglig leder

For personalet i Sommerly barnehage

Hvordan tilrettelegger vi for allsidig lek og læring?

Om utelek & utetid

[Rammeplanen for barnehagen](#) fremhever viktigheten av uteaktiviteter og bruk av naturen som arena for lek og læring gjennom hele året. En økende mengde forskning viser at det å tilbringe tid i naturen er gunstig for barns utvikling og læring på flere områder, slik som helse og trivsel, motorisk-, kognitiv- og sosial utvikling.

Lek og aktiviteter i naturen ses som viktig i forhold til bærekraftig utvikling, siden det å være i naturen gir barn mulighet til å bli kjent med naturen, utvikle et forhold til naturen og styrke deres miljøbevissthet. Naturen byr på mulighet for både utfordringer og mestingsopplevelser, som igjen kan bidra til å styrke barnas tro på seg selv og egne evner i møte med fremtiden.

Om inne lek og inne aktiviteter

Innledende bestemmelser:

Barnehageloven §2 (Barnehagens innhold) sier blant annet: «Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.» Rammeplan for barnehagen sier: «Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang (s. 19).»

I en barnehage må vi tenke helhet gjennom dagen, og uken. Alt personalet tilfører barnet av allsidig lek, læring og aktiviteter henger sammen. Dagen og uken skal ha en god veksling mellom ulike aktiviteter, inkludert ro og hvile. Allsidighet er av betydning for å utvikle en sunn mental helse i tillegg til en sterk og frisk kropp.

Frisk luft er ikke viktigere enn tilføring av den allsidige læringen som skjer ved at barnet vekselvis deltar i aktiviteter knyttet til både innelek og utelek. Dette er to ulike læringsarenaer, som hver for seg ikke kan erstattes av den andre. Utelek og innelek tilfører ulike kompetanser innenfor sosialt samspill, lek og læring. Kombinasjon av utelek og innelek må tilpasses barnets alder og modning. For barn under 3 år tilpasses dette per dag, da denne aldersgruppen gjerne sover ute på ettermiddagen, men for de av barna som er over 3 år så tilpasses det ved å dele opp formiddag og ettermiddag.

En god utelek kan begynne inne. Barn har ulike utfordringer, og for noen kan det å leke ute være veldig utfordrende.

De kan oppleve at de ikke kommer inn i en lekegruppe. Årsaken for dette kan være flere; blant noen grunner er;

- Uteområdet er stort og mer uoversiktlig, det er en grov motorisk lekeform som «forflytter» seg raskere.
- Barn har ulike motoriske ferdigheter/ modning som påvirker deres mulighet til å bevege seg fritt i uteområdet.
- Barn opplever uteleken som mer utrygg, da det er mindre voksentetthet per kvm. Leken er ofte mer «voldsom», kraft i løping, høyere stemmer, og det er flere barn fra andre avdelinger; derav større lekegrupper.

Disse faktorene alene eller samlet kan være med på å påvirke barns trygghet og trivsel for uteleken. Det kan medføre at barn bruker mer tid alene eller finner trygghet i enkelte aktiviteter, og repeterer derfor disse hyppig.

For å gjøre uteleken trygg for alle barna (og særlig de som strever), starter planleggingen allerede inne på avdelingen. Personalet legger til rette for hvem barn som kan gå ut sammen, gjerne i samarbeid med barna, slik at barna får ideer om hva de kan leke og hvem de kan leke sammen med, og hvordan. Dette krever et personale som er tett på barna og som stimulerer til utelek og vennskap. Personalet kan også vurdere det som godt alternativ å dele barnegruppen opp; da ved blant annet å ha en lekegruppe ute på formiddagen og en lekegruppe ute på ettermiddagen. For ett åringerne må ansatte, særlig på vinteren vurdere sikkerhet ved underlag, og utetiden settes opp i smågrupper per dag. Med dette mener vi at småbarnsavdelingen(e) har en gruppe ute og en gruppe inne; som rulleres per dag. Det vil ikke settes faste ute grupper og inne grupper. Dette settes opp etter en dagsplan, hvor sikkerhet for underlag er vurdert, helsemessige årsaker hos enkeltbarn, alder/ modning og tilpasset behov.

Det kan også være at en barnegruppe får en tilpasset plan satt etter særskilte behov hos enkeltbarn. Planen skal ikke være til hinder for å tilrettelegge og gjennomføre et allmennpedagogisk innhold, men det kan påvirke medvirkningsmuligheter og rom for fleksibilitet.

I forbindelse med uteleken brukes det også mye tid på å lære ferdigheter som å kle på seg selv. Det å klare litt mer for hver dag er viktig selvstendighetstrening. I vinterhalvåret når barn skal ha på seg ull, dress, luer, tykke sko, votter etc. kan påkledningen ta opptil en time.

TUR DAG

Å gå på tur er en av barnehagens arbeidsmåter/metoder i det pedagogiske arbeidet. Rammeplanen sier: «Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarnet, barnegruppen og lokalmiljøet (s. 43)».

Under fagområdet «Kropp, bevegelse, mat og helse» beskrives det at barna blant annet skal få:

- Oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt.
 - Videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper.
- For å få til dette skal personalet blant annet «gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet».
- (Rammeplan, 2017, s. 49 og 50)

Under fagområdet «Natur, miljø og teknologi» sies det at «Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider». Barnehagen skal blant annet legge til rette for at barna skal:

- Oppleve og utforske naturen og naturens mangfold
- Få gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- Få kunnskap og dyr og dyreliv

For å få til dette skal personalet blant annet legge til rette for «mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring». (Rammeplan, 2017, s. 52 og 53)

Fagområdet «Nærmiljø og samfunn» beskriver at barnehagen blant annet skal bidra til å gjøre barn kjent med eget nærområde, samfunnet og verden gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer.

Barnehagen skal blant annet bidra til at barna:

- Får utforske ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.

For å til dette skal personalet blant annet «introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt. (Rammeplan, 2017, s. 56 og 57)

Ifølge barnehageloven §1, 3. ledd skal «...bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap».

Hvordan tilrettelegge for dette i Sommerly barnehage:

Barnehagen skal innfri forventningene som Rammeplanen setter i løpet av barnas tid i barnehagen. For de fleste barna vil det si en periode på fire-fem år. Det vil være en stor progresjon på både hyppighet av turer, og hvor man går på tur, i løpet av barnehagetiden.

For de aller yngste barna spesielt 1- og 2- åringene, brukes det som oftest lengre tid på å bli kjent i barnehagen – både inne og ute. Det viktigste er at barna føler seg trygge, og opplever en tilknytning til barnehagen før vi tar denne gruppen med på turer i nærområdet. For de aller fleste 1- og 2- åringer er det nok av motoriske utfordringer på barnehagens uteområde, og de liker seg på kjente og trygge steder der de møter de samme utfordringene over tid.

Vi ser at barn som begynner i barnehagen har ulike erfaringer med seg hjemmefra, både med å være ute over tid og gå på tur. Vi opplever også individuelle forskjeller på om barn trives ute, og tenker at det har med erfaring å gjøre.

I barnehagen skal vi ut, og vi øver på å være ute over tid. Før vi går på tur i nærmiljøet ønsker vi at barna skal ha erfaringer og opplevelser med at de liker å være ute. Barnehagen fokuserer på at barna skal oppleve glede ved å være på tur, uavhengig av om vi går i skogen eller andre steder i nærmiljøet.

Vær og klær kan ha en begrensende faktor for opplevelsen av å være ute/på tur. En annen begrensende faktor er sikkerhet på tur. Personalet vurderer alltid hvor mange voksne vi må være med på turen for at det skal være forsvarlig å gå ut av barnehageområdet. Dette vil variere ut fra alder på barna, gruppedynamikk og hvor turen skal gå.

Når de begrensede faktorene overskygger turgleden og/eller sikkerheten, velger personalet å være ute i barnehagen. Å gå på tur er en av mange arbeidsmåter for å innfri forventningene i Rammeplanen.

Tur er både å gå til skogen, men også til andre steder i nærmiljøet. Tur gjennomføres både med eller uten matpakke. Av og til lager vi mat på bål. Vi bruker også turer i nærmiljøet til å jobbe med trafikksikkerhet. Ut fra våre tanker og intensjoner om turopplevelser i barnehagen vil det erfaringsmessig være flere turer for alle aldersgrupper på vår og sommer, enn om høsten og vinteren. Høsten og vinteren brukes til å jobbe med trygghet og tilknytning, ettersom det er tilvenning og ny gruppesammensetning.

Gjennom barnehagetiden ser vi at de fleste barn liker å være ute og å gå på tur. Vi opplever at å gå på tur er en god arbeidsmåte for utvikling på alle områder; fysisk, motorisk og sosialt. Vi ser at når barna er trygge resulterer dette også i større grad av tur glede. Turene utenfor barnehagens område planlegges gjerne spontant, da hver avdeling skal planlegge og tilpasse aktiviteter både med tanke på sikkerhet og flere overnevnte faktorer.

For mer informasjon eller spørsmål, ta gjerne kontakt med personalet i Sommerly barnehage.